

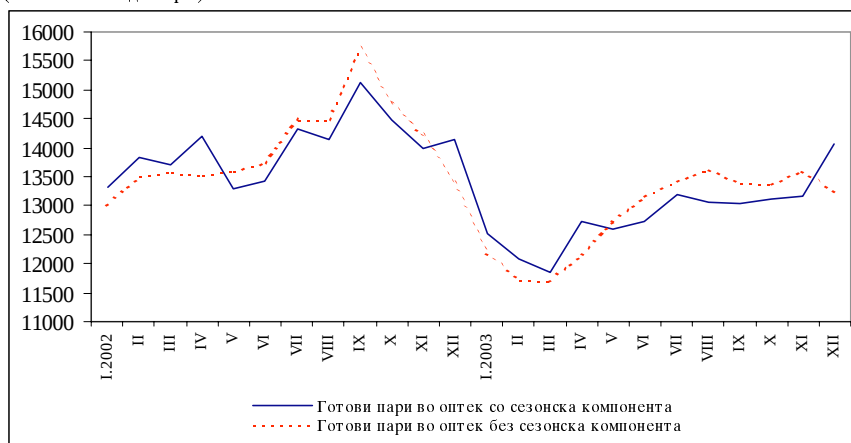
2.2.

Монетарни агрегати

Сезонски детерминираниот пораст на побарувачката за готови пари (поради Новогодишните и Божиќните празници) и на трансакционите депозити (пред сè поради вообичаеното кумулирање на средства на сметките на претпријатијата во последниот месец од годината), во услови на пораст на штедењето во банкарскиот систем, во декември 2003 година резултираа со остварување на месечни стапки на пораст на монетарните агрегати.

Графикон 18

Готови пари во оптек со и без сезонска компонента
(во милиони денари)

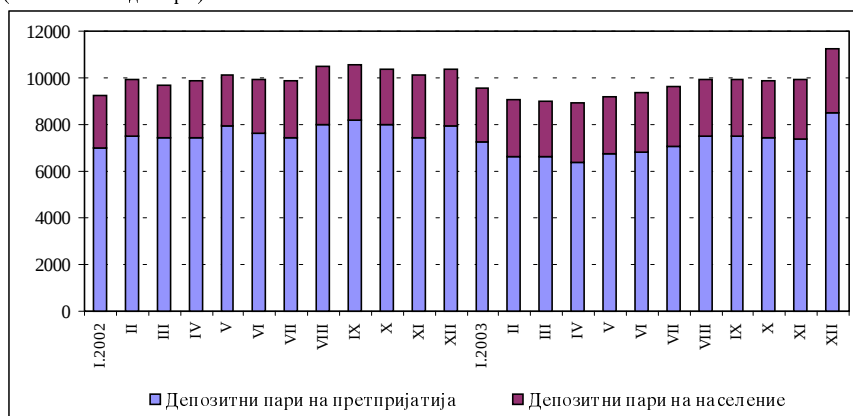

Вообичаеното сезонско интензивирање на побарувачката за готови пари пред Новогодишните и Божиќните празници, услови поизразен месечен пораст на готовите пари во оптек од 7,7% во декември 2003 година. Во споредба со истиот месец од претходната година, тие беа на приближно исто ниво (меѓугодишен пораст од 0,3%). Трансакционите депозити на недржавниот сектор (тековни и жиро сметки) исто така остварија висок месечен пораст (11,9%), кој главно се должи на вообичаеното кумулирање на средства на трансакционите сметки на претпријатијата во последниот месец од годината (пораст од 15,7%). Во насока на пораст на вкупните трансакциони депозити делуваше и движењето на трансакционите депозити на населението (зголемување за 5,6%). Притоа, од вкупните трансакциони депозити, 65% отпаѓаат на трансакционите депозити на претпријатијата (месечен пораст од 2,2 процентни поени), додека 20,7% на трансакционите депозити на населението (месечен пад од 1,2 процентни поени). Во споредба со декември 2002 година, вкупните трансакциони депозити се повисоки за 8,4%, при истовремен пораст на трансакционите депозити на населението и на претпријатијата (за 10,3% и 7,2%, соодветно). Во согласност со ваквите движења на компонентите, паричната маса М1 во декември 2003 година оствари пораст на месечна и годишна основа од 9,7% и 4%, соодветно.

Месечен пораст на паричната маса М1 под влијание на сезонски фактори

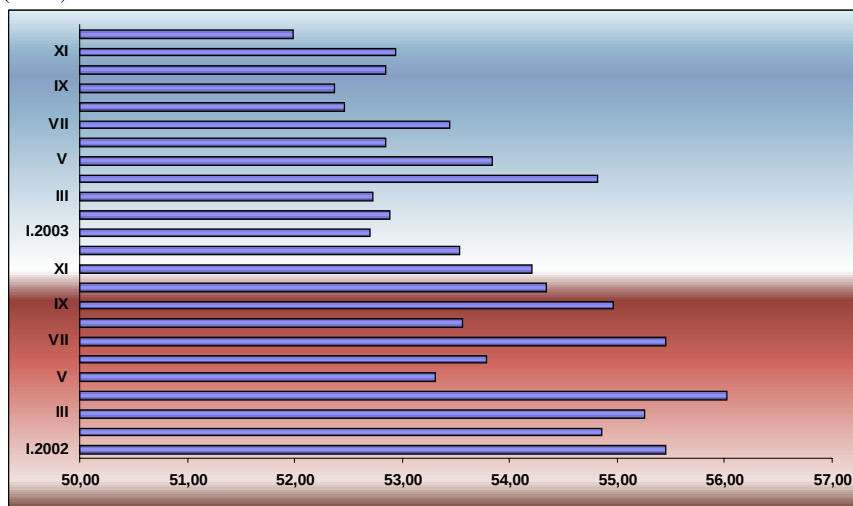

Графикон 19

Депозитни пари на претпријатијата и населението
(во милиони денари)

Паричната маса M1 во декември 2003 година забележа поволни структурни поместувања. Имено, поинтензивниот пораст на трансакционите депозити во однос на порастот на готовите пари во оптек, детерминираше намалено учество на готовите пари во оптек за 0,9 процентни поени на месечна основа и за 1,9 процентни поени на годишна основа, сведувајќи се на 52%. Притоа, поинтензивниот пораст на примарните пари во однос на порастот на паричната маса M1 го забави процесот на монетарна мултипликација (пад на монетарниот мултипликатор од 1,58 на 1,49).

Графикон 20

Учество на готовите пари во оптек во паричната маса M1
(во %)

*Пораст на монетарните
агрегати M2 и M4*

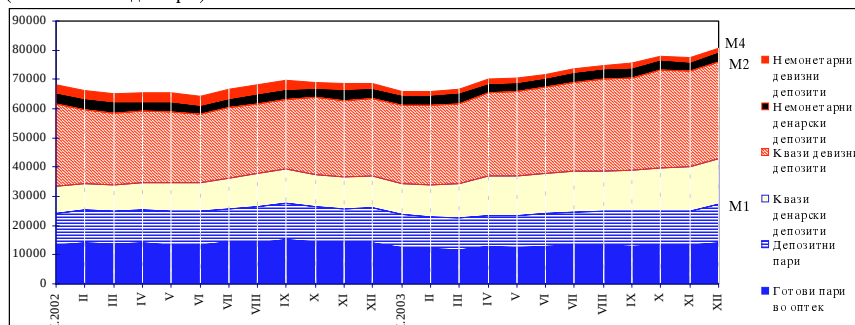
Порастот на штедењето на краток рок (во домашна и странска валута) детерминираше месечен пораст на паричната маса M2 од 4,6%. Зголемувањето на долгорочните депозити, во целост условено од порастот на долгорочните денарски депозити, придонесе за месечен пораст на монетарниот агрегат M4 од 4,4%. И покрај зголемувањето на депозитниот потенцијал на банките, поинтензивниот пораст на примарните пари го забави процесот на монетарна мултипликација. Така, мултипликаторите на монетарните агрегати M2 и M4 во декември 2003 година изнесуваа 4,17 и 4,43, соодветно (наспроти 4,63 и 4,93, соодветно, во ноември 2003 година). Во однос на декември 2002 година, монетарните агрегати

M2 и M4 остварија пораст од 19,4% и 18,1%, соодветно, при поинтензивен пораст на краткорочното штедење.

Графикон 21

Монетарни агрегати и нивните компоненти
(во милиони денари)

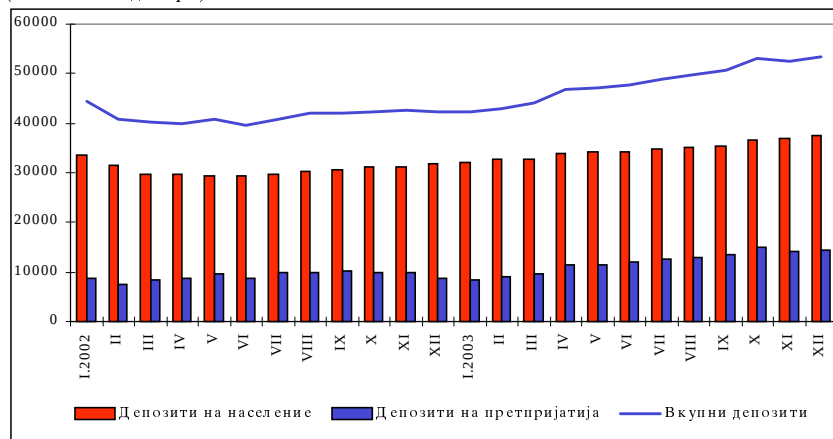

*Пораст на депозитниот
потенцијал на банките*

Вкупните депозити на недржавниот сектор¹⁰ во декември 2003 година беа повисоки за 1,8% во однос на претходниот месец. Од аспект на рочноста, краткорочните и долгорочните депозити се повисоки за 1,9% и 1,1%, соодветно, при доминантно учество на краткорочните депозити (91,1%). Од аспект на валутата, денарските и девизните депозити се зголемени за 1,9% и 1,8%, соодветно, при поголемо учество на девизните депозити (64,4%). На годишна основа, вкупниот депозитен потенцијал на банките во декември 2003 година е повисок за 26,8%, при поинтензивен меѓугодишен пораст на краткорочните, односно денарските депозити.

Графикон 22

Динамика на депозитите
(во милиони денари)

*Вкупните депозити на
населението повисоки за
2,0% на месечна основа...*

Вкупните депозити на населението во декември 2003 година остварија месечен пораст од 2,0%. Структурно набљудувано, 92,3% од вкупните депозити на населението отпаѓаат на краткорочните депозити, кои остварија месечен пораст од 1,8%, детерминиран главно од порастот на депозитите по видување во странска валута и девизните депозити орочени до една година. Долгорочните депозити на населението (со учество од 7,7%) остварија поинтензивен пораст (3,7%), како резултат на зголемувањето на денарските депозити орочени над една година. Од аспект на валутната структура, денарските и девизните депозити на населението забележаа речиси идентично месечно зголемување (за 1,9% и 2,0%, соодветно).

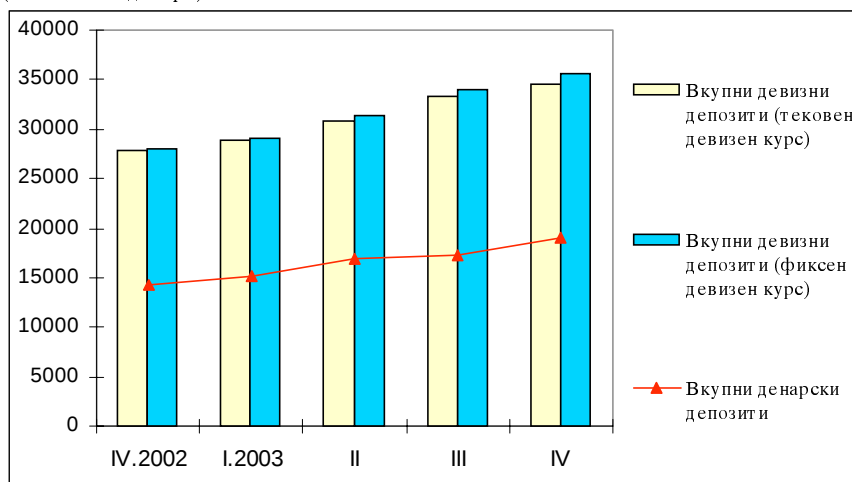
¹⁰ Вкупните депозити на недржавниот сектор опфаќаат краткорочни и долгорочни (денарски и девизни) депозити на економските субјекти (без депозитните пари).

Порастот на заштедите на населението на месечна основа резултираше со натамошно интензивирање на меѓугодишната стапка на пораст на вкупните депозити на населението, која во декември 2003 година достигна 18,1%.

Графикон 23

Квартална динамика на денарските и девизните депозити
(во милиони денари)

...и месечен пораст на
депозитите на
предпријатијата од 2,1%

Вкупните депозити на предпријатијата во декември 2003 година се повисоки за 2,1% во однос на претходниот месец, главно како резултат на порастот на девизните депозити по видување и денарските депозити орочени до 3 месеци. Следствено, краткорочните депозити на предпријатијата остварија пораст од 2,7%, наспроти намалувањето на долгорочните депозити (за 8,4%). Од аспект на валутната структура, денарските депозити забележаа поинтензивен пораст (2,5%) во споредба со порастот на девизните депозити (1,5%). Притоа, во декември 2003 година продолжи интензивирањето на меѓугодишниот пораст на вкупните депозити на предпријатијата, кој достигна 61,3%.

Графикон 24

Структура на депозитите по сектори
31.12.2003 година

31.12.2002 година

